

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Cirkusz | Circus

Olaj, vászon | Oil on canvas, 69 x 59 cm
Jelezve középen lent | Signed bottom center: Scheiber H.

Kezdő ár | Starting price: 10 000 000 Ft / 28 571 EUR
Becsérték: 18 000 000 – 22 000 000 Ft
Estimate: 51 429 – 62 857 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

Bozsán gyűjtemény.

A könyvet szerkesztette és kiadja a Bozsán család,
Pauker nyomda Kft., Budapest, 2010, 61. oldal

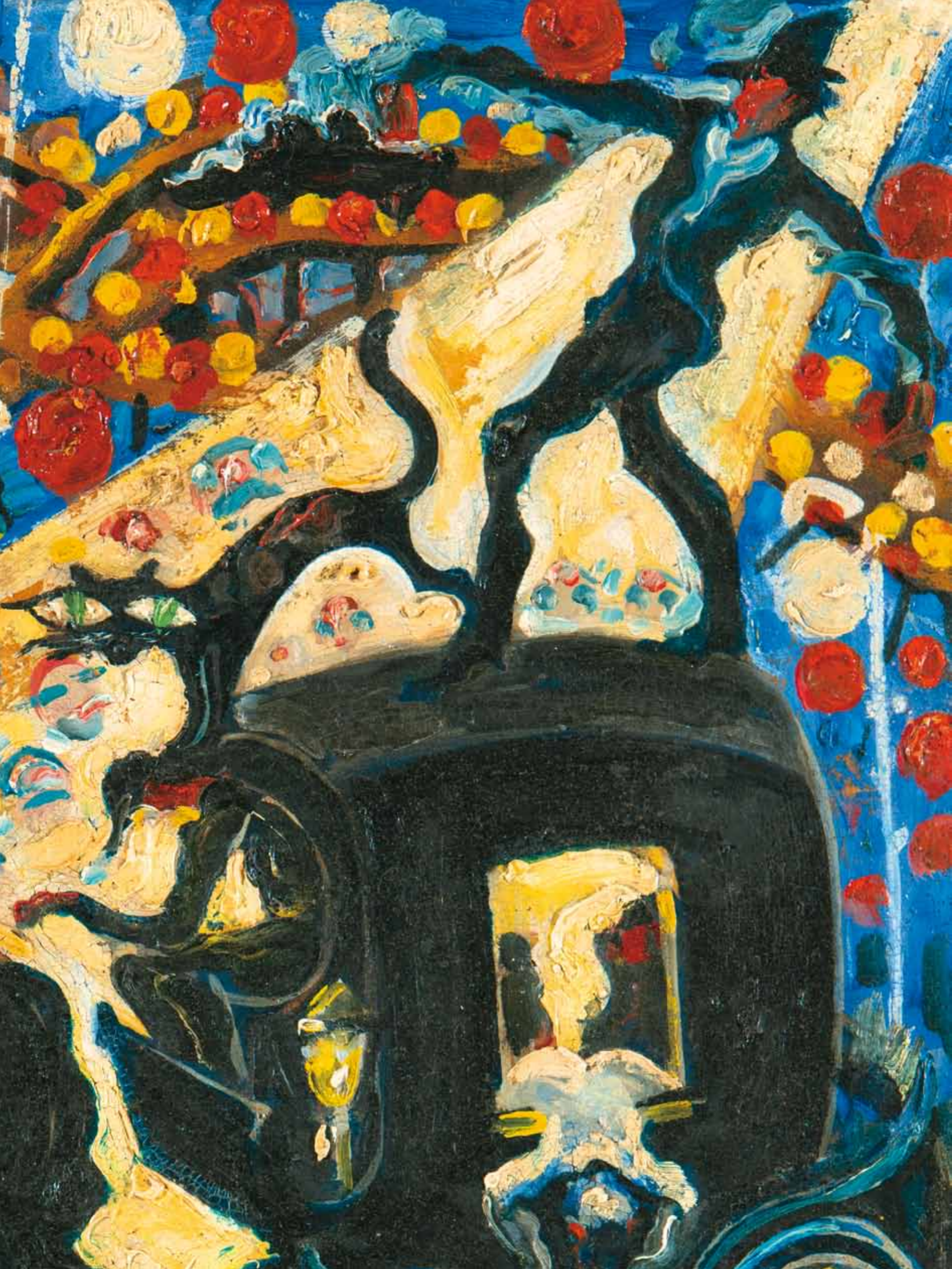
1. Scheiber Hugó: Cirkusz, 1925 körül magántulajdon

Scheiber Hugó számára az 1920-as évek elején készült festményei kiemelkedő sikereket hoztak, melyek nemcsak idehaza, de nemzetközi szinten is ismertté tették a festő nevét. 1920 tavaszán egy csoportos kiállításon több képével is megjelent a Nemzeti Szalonban, egy évvel később pedig Kádár Bélával együtt a Max Hevesi szalonban állított ki, de az igazi áttörést az 1922-es októberi kiállítása eredményezte a Váci

utca 11/b félemeleti helyiségében, a Belvedere Szalonban. A kiállításon 34 festménye és 61 grafikai műve került megtekintésre, melyeken a korabeli kritikusok szerint Scheiber „ecsetje és rajzkrétája mögött egy falstaffi lélek erejét és mély kedélyességét érezzük, s művei izmos, egészséges szemléleti megalapozáson túl egy korlátlan, minden szabályt és hagyományt szétrobbantó temperamentumot látunk”.¹ Hamarosan a legendás Der

Sturm Galéria egyik visszatérő kiállítója lett, melyet a londoni és a New York-i bemutató, illetve Marinetti és az olasz futuristák római meghívója követett. Ebben a korszakban alkotott képeit a súlyos ecsetkezelés, expresszív, élénk színekben gazdag, erős kontúrozású, szinte reliefszerű kompozíciók jellemzik. Festményeire felvitt zsíros olajfesték Max Liebermann, Max Slevogt és Lovis Corinth anyaghasználatát idézi, miköz-

2. Scheiber Hugó: Utcai forgatag magántulajdon

3. Salvador Dalí: Santa Creus Festival in Figueras (The Circus), 1921 magántulajdon

ben a vásznain tobzódó foltok és formák, a felhalmozott matéria és sok apró, különálló, íves ecsetvonás gazdagítja kompozícióit.² 1923-24 körül költözött Berlinbe, ahol a portrérajzolás mellett számos nagyobb, reprezentatív olajképet is festett, vagy ezeknek a későbbi kidolgozásához készített vázlatokat. Scheiber az expresszionizmus, majd a futurizmus irányzata felé fordította érdeklődését; széles síkokra bontott motívumok, tisztán vezetett kontúrok, leegyszerűsített vonalvezetés és élesen világító színek domináltak munkáin.³ A német főváros hatására kedvelt témájává vált a metropolisz pezsgő világa, és annak szokványos helyszínei – a berlini Lunapark, bál- és orfeumjelentek, cirkuszi produkciók, sportaréna, városi forgatag stb. –, melyeket ebben az időben többnyire olajképeken rögzített. „Nincs kín és nincs probléma az ő művészi világában, csak pezsdítő, hahotázó szencziációk vannak. Ő rájött arra, hogy kár a nagy gőzért és főleg kár a tépelődésért. A világ szép ahogy van, különösen a világvárosban: a cikkázó, röplő, zúgó, süvöltő, visító, sikongó, tolakodó, törekedő, villámló és nyilaló jelenségek sokrétű ritmusa; madárőrserű topánka, durrogó palack, hullámszélű

táncszoknya, metsző reflektor, mázoltképű bohóc, csilingelő bendzsó, gyorsaság, melytől szétfeszülnek a kocsiablakok, doboló léptek, hasító kacsintás, fűlő energiák. [...] Képei olyanok, mint egy világváros angolparkja. Izgató, szórakoztató, agresszív és ellenállhatatlan⁴ – írta Scheiber műveiről Rabinovszky Márius az 1929-es, Tamás Galériában megrendezett kiállításáról. A most aukcióra kerülő *Cirkusz*, Scheiber kedvelt nagyvárosi témáit ötvözi. Édesapja munkája miatt Scheibernek már gyermekkorában olyan élményekben volt része – a bécsi Práter bódéinak díszítése –, amelyek miatt a cirkusz, a vidámpark dinamikus világának megörökítése életműve meghatározó részévé vált. A kép középpontjában lévő lovaskocsin megjelenő expresszív, nyújtott alakokra és a nagy szemű macskára egy, a jobb felső sarokból átülősen érkező reflektorfény világít rá. A háttérben a gépies tömegben elmosódott figurák mögött húzódó hullámvasút a nyugtalan nagyváros nyüzsgését idézik. Az élénk, pasztózus festmény egy különösen meghatározó darabja Scheiber expresszionista és futurista jellemvonásokat hordozó 1920-as években készített olajképeinek.

ERDÉLYI REBEKA

4. Marc Chagall: The Circus, 1964 magántulajdon

5. Umberto Boccioni: The Laugh, 1911 MoMA, New York

1 Molnos Péter: Scheiber Hugó. Festészet a Jazz ritmusában. Kieselbach Galéria, Budapest, 2014, 55. oldal
 2 Molnos Péter: Scheiber Hugó. Festészet a Jazz ritmusában. Kieselbach Galéria, Budapest, 2014, 56. oldal
 3 Molnos Péter: Scheiber Hugó. Festészet a Jazz ritmusában. Kieselbach Galéria, Budapest, 2014, 104. oldal
 4 Rabinovszky Márius: Scheiber Hugó képei és Borkos Birman szobrai. Nyugat, Budapest, 1929, 6. szám